No. of Printed Pages : **4**

7959

Register Number

Language – Part I – SANSKRIT – Paper I

(Poetry and Grammar)

Time Allowed : 2½ Hours] [Maximum Marks : 100

सूचना : (1) छपाई की स्वच्छता के लिए प्रश्न पत्र की जाँच करें। यदि स्वच्छता में कोई कमी नजर आए, तो तुरंत कक्षा पर्यवेक्षक को सूचित करें।

(2) प्रश्नों का उत्तर देने के लिए **नीले** या **काले** स्याही का उपयोग करें।

Instructions : (1) Check the question paper for fairness of printing. If there is any lack of fairness, inform the Hall Supervisor immediately.

(2) Use **Blue** or **Black** ink to write and underline.

Note : (i) Answers should be in Sanskrit, English or Tamil except for those that are to be answered in Sanskrit.

(ii) In writing Sanskrit, Devanāgari Script should be used.

I. 1. **चतुर्णां** अर्थं लिखत – **4x1=4**

Give the meaning of **any four** :

(a) बलिम् (b) दस्युः (c) पर्जन्यः (d) अगृध्नुः

(e) परिखा (f) जघान (g) मांसम् (h) च्युतः

2. व्याकरणविशेषान् लिखत – **4x1=4**

Identify the grammatical form **any four** :

(a) आसीत् (b) प्रसाधयेत् (c) तुष्टा (d) दधतुः

(e) कुर्वीत (f) जुगोप (g) भक्त्या (h) मेने

3. सन्धत्त – **4x1=4**

Combine **any four** :

(a) न + अनर्थः (b) तोषयेत् + न (c) वन + अन्ते (d) इव + आश्रितः

(e) सह + एव (f) मद + अन्धः (g) धीमान् + प्रसाधयेत् (h) यस्य + इदम्

[Turn over

4. सन्धिं विघटयत – **4x1=4**

Split **any four** :

(a) राजेन्दुः (b) परिच्छदस्तस्य

(c) स्यान्निशि (d) राज्यमाकारयत्

(e) प्रणवश्चन्दसाम् (f) शास्त्रेष्वकुण्ठिता

(g) चौरश्चोरशंकया (h) सत्यनाशाधुष्ठिरः

5. विग्रहवाक्यं लिखत – **4x1=4**

Dissolve **any four** :

(a) धर्मात्मा (b) चोरभयम् (c) अज्ञानम् (d) यूपदारु

(e) मातृशापेन (f) विश्वामित्रः (g) प्रत्येकम् (h) उपवनम्

6. रिक्तस्थानानि पूरयत – **4x1=4**

Fill in the blanks : **(Any four)**

(अद्य, विना, अपि, प्रति, स्वस्ति)

(a) अहं ग्रामं _____ गच्छामि।

(b) प्रजाभ्यः _____।

(c) जलं _____ मीनाः नास्ति।

(d) सः _____ अत्र आगमिष्यति।

(e) _____ शनिवासरः भवति।

7. विपरीतपदानि लिखत – **4x1=4**

Give the opposite for **any four** of the following :

(a) माता (b) विनयः (c) धर्मः (d) महताम्

(e) नरकम् (f) सदृशः (g) रक्षणम् (h) सत्यम्

8. विभक्त्यर्थः **4x1=4**

Write the **correct** cases :

(a) राम बाणेन हतो वाली।

(b) स्थाली पचति।

(c) चोर भयम्।

(d) द्रोण व्रीहिः।

9. समीचीनमुत्तरम् लिखत - **4x1=4**

Choose the **correct** answer :

(a) माता च पिता च (मातापितरौ / पितरौ)

(b) गीतायाः उपदेशः (कृष्णाय /अर्जुनाय)

(c) आचारः परमः (अर्थः /धर्मः)

(d) सप्ताहे दिनानि (नव /सप्त)

10. वाक्य परिवर्तनं कुरुत - **4x1=4**

Change the voice :

(a) सीता अन्नं पचति।

(b) नृपः शत्रून् जयति।

(c) अहम् पाठं पठामि।

(d) त्वया फलं क्रीयते।

II. 11. एकपदेन उत्तरत - **5x1=5**

Answer in **one** word :

(a) वैवश्वतः कः ?

(b) जगत् कथं अभूत् ?

(c) दिलीपस्य पत्नी का ?

(d) अन्यपदार्थ प्रधानः समासः कः ?

(e) राजा किमर्थं बलिमग्रहीत् ?

12. एकवाक्येन उत्तरं लिखत - **5x2=10**

Answer in **one** sentence **(Any five)** :

(a) वृकोदरस्य गतिः का ?

(b) रामस्यभ्रातरः के ?

(c) दिलीपः कीदृशीं महीं शशास ?

(d) विग्रहो नाम कः ?

(e) कस्मात् नहुषः शक्रतामेत्य च्युतः ?

(f) दिलीपस्य विशेष लक्षणानि कानि ?

(g) द्रौपदी वचनस्य को हेतुः ?

(h) रामः कति वर्षाणि राज्यं शशास ?

III. 13. प्रकरणमुपन्यस्य विवृणुत - **2x5=10**

Explain **any two** with reference to the context :

(a) ''मनोरमामात्मवधूमिव श्रियम्''।

(b) ''विद्याविनयसाधनम्''।

(c) ''महतां मानवर्धनम्''।

(d) ''मतङ्गजेन स्त्रगिवापवर्जिता''।

IV. 14. कण्ठस्थीकरण श्लोकान् लिखत - **3x2=6**

Quote from memory **(Any three)** :

(a) सर्व द्वारेषु देहेऽस्मिन् .....

(b) रजो रागात्मकं .....

(c) तत्र सत्वं निर्मलत्वा .....

(d) सत्वं सुखे .....

V. 15. एकं शब्दारूपानं लिखत - **1x5=5**

Declension **any one** :

(a) द्वौ (पुं)

(b) त्रयः (नपुं)

(c) एकः (स्त्री)

16. क्रियापदमेकं लिखत - **1x4=4**

Conjugate **any one** :

(a) नी (नय) लोट्

(b) एध् - लोट्

(c) पच् - पाके - लोट्

VI. 17. सविस्तरं उत्तरं लिखत - **2x10=20**

Answer in detail **any two** of the following :

(a) रामशासने राजकार्यं रामः कथं कृतवान् -

(b) दिलीपस्य वर्णनं स्वभाषया लिखत -

(c) पञ्चपाण्डवान् अधिकृत्य द्रौपद्याः वचनं लिखत -

- o O o -